

Arbocatalogus

De arbocatalogus als kompas voor de branche

'Op welke vraag wilt u in ieder geval antwoord?' is de eerste vraag tijdens de 'workshop arbocatalogus', georganiseerd door FCB. FCB is het gezamenlijke arbeidsmarktfonds voor jeugdzorg, welzijn en kinderopvang. 'Wanneer moet ik de arbocatalogus gebruiken?' vraagt een deelnemer. Haar buurvrouw gaat door: 'Vind ik in de catalogus informatie over werkdruk?'. Binnen een paar minuten staat het bord vol met vragen die kernachtig aangeven waar het bij de arbocatalogus om draait. De arbocatalogus is nog steeds de grote onbekende in arboland.

Theo-Jan Heesen

De workshop wordt bijgewoond door een gezelschap van ongeveer vijftig mensen, allemaal werkzaam in de jeugdzorg, welzijnsector of kinderopvang. Het zijn professionals die al meerdere jaren 'gezond werk' in portefeuille hebben binnen hun organisatie. Ieder vanuit zijn eigen rol. Zo zijn er preventiemedewerkers, (hr-)managers en or-leden.

Verbeteren

FCB organiseerde de dag speciaal voor deze selecte groep ervaren professionals om branche-instrumenten te toetsen en verbetervoorstellen te destilleren uit de discussies, workshops en minipresentaties. Daarnaast kunnen de deelnemers er kennis delen en inspiratie opdoen om gezond werk binnen hun organisatie op de agenda te

houden. Zo snijdt het mes aan twee kanten: de deelnemers halen en brengen kennis en FCB ijkt haar kompas.

In het aanbod van FCB neemt de arbocatalogus een belangrijke plaats in, samen met het RI&E-instrument. Een belangrijke plaats omdat de arbocatalogus het bindtouw is voor een palet van onderwerpen, informatie, tools en brochures. Daarnaast fungeert de arbocatalogus als een statement in de trant van: 'zo doen wij dat in onze branche'. De arbocatalogus kent een aantal functies:

- Vraagbaak en naslagwerk voor bedrijven en instellingen.
- Brancheafspraken over arbozaken: zo doen wij dat in onze branche
- Strategische beleidsbeïnvloeding van de branche richting overheid

Deze functies worden inderdaad zo gezien door de branche-organisaties en een klein deel van arbocoördinatoren, hr-managers en bestuurders van organisaties. Maar veel deelnemers herkennen deze functies van de arbocatalogus niet direct, zo blijkt. In de workshops gaan ze aan het werk met twee praktijkvragen: een team dat werkplezier mist en een organisatie met drie locaties die de bedrijfshulpverlening op poten moet zetten. De opdrachten worden verdeeld over vier groepen. Er wordt gezocht in de arbocatalogus en overlegd met tafelgenoten. Dat levert interessante gesprekken op. Ondanks de verschillende achtergronden komen de deelnemers tot vrij eensluidende oplossingen. Binnen een half uur staan de adviezen in de steigers. En dat voor twee ingewikkelde problemen! De kracht van samen problemen oplossen én van goede informatie in de arbocatalogus doen hun werk.

Unaniem

De deelnemers komen unaniem tot een afgewogen oordeel over de arbocatalogus: het instrument zit boordevol bruikbare informatie. Dat is een opsteker. Maar ze zijn ook kritisch: in de veelheid van informatie is het moeilijk zoeken. De hr-medewerkers, preventiemedewerkers en or-leden zien in de overdaad niet wat wel en niet onderdeel is van de arbocatalogus. Dit komt omdat de catalogus is geplaatst op de website van FCB. Die site staat tjokvol met andere relevante informatie. De zoekfunctie en vindbaarheid van informatie verbeteren is het voor de hand liggende advies aan de beheer-

Bevindingen van deelnemers aan de workshop arbocatalogus:

Pluspunten

- Structuur en overzicht
- Waardevolle informatie: naslagwerk
- Kader voor beleid
- Afspraak van de branche
- Bruikbaar voor staf, OR en management

Verbeter tips

- Zichtbaarheid arbocatalogus vergroten:
  - plek van arbocatalogus in arbobeleidscyclus
  - arbocatalogus als strategisch instrument van de branche
- Zoekfunctie + navigatie verbeteren
- Koppeling RI&E-instrument en arbocatalogus.
- Grens tussen arbocatalogus en overige informatie scherp trekken.
- Actualiteit van de inhoud bewaken

Over de arbocatalogi

Arbeidsrisico's

Agressie
Bedrijfs hulpverlening BHV
Biologische Agentia (nog niet getoetst door de Inspectie SZW)
Fysieke belasting
Verzuim en re-integratie
Werkdruk en stress

Opbouw

Wet: overzicht van actuele wettelijke bepalingen
Meten en beoordelen: verdieping risico-inventarisatie en evaluatie
Aanpak: dit is de kern van de Arbocatalogus met oplossingen
Hulpmiddelen: tools, websites, contactgegevens

Branchebrochure Inspectiedienst SZW

Wel voor Kinderopvang, niet voor Jeugdzorg en Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Meer informatie:

www.fcb.nl tabblad arbo-verzuim-reintegratie, button Arbocatalogus
Of neem contact op met Karen Hofstede, tel: 030-298 53 22

ders van de arbocatalogus. Daarnaast moeten de grenzen tussen 'arbocatalogus-informatie' en 'niet-arbocatalogus-informatie' strak worden getrokken.

Die grenzen zijn belangrijk omdat voor de gemiddelde bezoeker van de website de formele positie van de arbocatalogus niet duidelijk is. Dat de arbocatalogus naast naslagwerk ook een formele afspraak is van sociale partners over de invulling van de doelvoorschriften van de Arboret blijft buiten zicht. De Kinderopvang, Jeugdzorg en Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening waren destijds één van de eerste branches die hun arbocatalogus klaar hadden. Niet vreemd als je weet dat deze sector al jarenlang insteerde in de ontwikkeling van preventiemiddelen. Inmiddels hebben een groot aantal branches een arbocatalogus. Veel van die catalogi zijn niet geëvalueerd. Ook daarin nemen de WJK-branches weer een koploperpositie in. Voor FCB was de bijeenkomst alweer de tweede toetsing van de gebruikersvriendelijkheid van de arbocatalogus in het vierjarige bestaan van het instru-

Evaluatiebijeenkomsten voor de arbocatalogus zijn belangrijk voor branchepartijen om het kompas te ijken

ment. En ook deze keer is de missie geslaagd: er zijn voldoende aanwijzingen om het instrument beter te maken.

Branches die hun arbocatalogus evalueren zullen vergelijkbare ervaringen opdoen. Daarbij staan de gebruikers, beheerders en beslissers van arbocatalogi voor een paar lastige keuzes:

- Vraagbaakfunctie: hoe bedien je de grote diversiteit van gebruikers (qua kennis, ervaring, type organisatie) met één instrument? Hoe zoek je evenwicht tussen bondigheid van de informatie en specifieke kennis?
- Brancheafpraak: over hoeveel en welke arbeidsrisico's willen de partijen collectief afspraken maken?
- Strategische beïnvloeding: welke rol blijft

de Inspectiedienst SZW spelen? En wat doet de Inspectie met de catalogi tijdens haar handhavingsbeleid? Het aantal branchebrochures van de Inspectie blijft ver achter bij het aantal arbocatalogi.

Met het invullen en vormgeven van deze vragen blijft de Arbocatalogus een instrument waarmee bedrijven, instellingen, sociale partners en overheid hun koers en positie ten opzichte van elkaar kunnen blijven bepalen.

Theo-Jan Heesen is adviseur bij TrajectPlus www.trajectplus.nl. TrajectPlus maakt onderdeel uit van het netwerk De Goede Praktijk dat betrokken is bij de totstandkoming van veel arbocatalogi www.degoedepraktijk.nl.

De branches

In de Jeugdzorg werken 26.000 mensen bij ruim 125 werkgevers. Een deel van de organisaties zijn de Bureaus Jeugdzorg. Deze adviseren, onderzoeken, indiceren en verwijzen. Een ander deel van de sector zijn de zorgaanbieders. Ze bieden verschillende vormen van hulp en ondersteuning, van advies, dagbehandeling tot residentiele zorg. In de Kinderopvang werken 55.000 mensen bij 1.500 werkgevers. De sector bestaat voor een belangrijk deel uit kinderdagverblijven, daarnaast zijn er organisatie voort buitenschoolse opvang en gastouderopvang. Peuterspeelzalen vallen onder de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening. In Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening werken 70.000 mensen bij 1.800 werkgevers. De sector biedt en bedient een breed spectrum aan diensten en cliënten: maatschappelijk werk, maatschappelijke dienstverlening, opvangcentra en voorzieningen voor minderheden.